

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Europejski atlas sądowy w sprawach cywilnych>

Wzajemne uznawanie środków ochrony w sprawach cywilnych

Wzajemne uznawanie środków ochrony w sprawach cywilnych

Finlandia

Artykuł 17 - Informacje publicznie udostępniane

W Finlandii środki ochrony, o których mowa w dyrektywie 2011/99/UE i rozporządzeniu (UE) nr 606/2013, są uregulowane w ustawie o zakazach zbliżania się (898/1998).

Ustawa ta przewiduje nałożenie zakazu zbliżania się do celu zapobiegania przestępstwom przeciwko życiu, zdrowiu, wolności lub prywatności, groźbie takiego przestępstwa i wszelkim innym rodzajom brutalnego napastowania. Jeżeli osoba, która czuje się zagrożona, oraz osoba, wobec której wnioskuje się o wydanie zakazu zbliżania się, mają to same stałe miejsce zamieszkania, zakaz zbliżania się może zostać nałożony do zapobieżenia przestępstwu przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności lub groźbie jego popełnienia (*zakaz zbliżania się do rodziny*).

Dyrektywa 2011/99/UE ma zastosowanie do zakazów zbliżania się nałożonych w Finlandii, jeżeli zakaz zbliżania się został nałożony w wyniku przestępstwa lub domniemanego przestępstwa. Jeżeli zakaz zbliżania się nie ma związku z przestępstwem, o którym mowa w dyrektywie, podlega on rozporządzeniu (UE) nr 606/2013.

Zgodnie ze szczegółową interpretacją zawartą w odpowiednim wyroku osoba, przeciwko której wydano zakaz zbliżania się, nie może spotykać się z osobą, która podlega ochronie, kontaktować się z nią w inny sposób, ani próbować się z nią skontaktować (*podstawowy zakaz zbliżania się*). Zabronione jest również podążanie za osobą objętą ochroną i obserwowanie jej. Osoba podlegająca zakazowi zbliżania się do rodziny musi opuścić miejsce zamieszkania, w którym stale zamieszkuje wraz z osobą podlegającą ochronie, i nie może tam powrócić. Jeżeli istnieje powód, aby przypuszczać, że podstawowy zakaz zbliżania się jest niewystarczający, można go rozszerzyć. W takim przypadku zakaz zbliżania się ma zastosowanie również do przebywania w pobliżu stałego miejsca zamieszkania, miejsca pobytu wakacyjnego lub miejsca pracy osoby objętej ochroną lub w pobliżu innego porównywalnego osobno określonego miejsca (*rozszerzony zakaz zbliżania się*). Zakaz zbliżania się nie ma jednak zastosowania do kontaktów, w przypadku których istnieje odpowiednia przyczyna i które są w sposób oczywisty niezbędne. Możliwości nawiązania wszelkich niezbędnych kontaktów powinny być przewidziane już na etapie podejmowania decyzji w sprawie zakazu zbliżania się.

Zakaz zbliżania się można nałożyć na okres nie dłuższy niż jeden rok. Zakaz zbliżania się do rodziny może zostać nałożony na okres nie dłuższy niż trzy miesiące. Zakaz zbliżania się wchodzi w życie po orzeczeniu o takim zakazie wydanym przez sąd rejonowy. Orzeczenie musi być przestrzegane niezależnie od wniesienia środka zaskarżenia, chyba że sąd wyższej instancji rozstrzygający sprawę postanowi inaczej. Zakaz zbliżania się można przedłużyć. W przypadku przedłużenia zakaz można nałożyć na okres nie dłuższy niż dwa lata. Zakaz zbliżania się do rodziny może być przedłużony o nie więcej niż trzy miesiące.

O nałożenie zakazu zbliżania się może wystąpić każdy, kto ma uzasadnione powody, by czuć się zagrożonym lub nękanym przez inną osobę. Wniosek może zostać również złożony przez organy prokuratury, policji i opieki społecznej. Wniosek można złożyć ustnie lub na piśmie, na specjalnym formularzu. Sprawy dotyczące zakazów zbliżania się są rozpatrywane przez sąd rejonowy. Sędem właściwym jest sąd rejonowy właściwy dla miejsca zamieszkania osoby, która ma być chroniona, lub dla miejsca, gdzie zakaz zbliżania się ma być w przeważającej części stosowany. Jeżeli osoba, wobec której wnioskuje się o wydanie zakazu zbliżania się, jest podejrzana o popełnienie przestępstwa, które może mieć znaczenie przy rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej zakazu zbliżania się, właściwy sąd karny jest również sądem właściwym w sprawie wydania zakazu zbliżania się.

W stosownych przypadkach do postępowania przed sądem w sprawie zakazu zbliżania się stosuje się przepisy dotyczące postępowania karnego.

W orzecznictwie Finlandii zakaz zbliżania się jest nakładany niemal bez wyjątku jako niezależny środek, osobno od postępowania karnego, chociaż na mocy fińskiego prawa kwestię tę można również rozstrzygać w ramach procesu karnego.

Zakaz zbliżania się może zostać nałożony, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że osoba, wobec której złożono wniosek o wydanie zakazu, może popełnić przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu, wolności lub prywatności osoby, która czuje się zagrożona, lub poważnie nękać taką osobę w inny sposób.

Zakaz zbliżania się do rodziny może zostać nałożony, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że osoba, wobec której występuje się o wydanie zakazu, sądząc po jej groźbach i wszelkich wcześniejszych przestępstwach, wykroczeniach lub innych zachowaniach, popełni przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności osoby, która czuje się zagrożona, a nałożenie zakazu zbliżania się nie jest bezzasadne, biorąc pod uwagę powagę potencjalnego przestępstwa, sytuację osób mieszkających w tym samym gospodarstwie domowym i inne fakty przedstawione w sprawie.

Dokonując oceny warunków wstępnych pozwalających na wydanie nakazu zbliżania się, należy zwrócić uwagę na sytuację zaangażowanych osób, na charakter przeszłych przestępstw lub nękania oraz na fakt, czy się powtarzały, jak również prawdopodobieństwo, że osoba, przeciwko której występuje się o wydanie nakazu zbliżania się, będzie kontynuować nękanie lub popełni przestępstwo przeciwko osobie, która czuje się zagrożona.

Można również nałożyć tymczasowy zakaz zbliżania się. Decyzję o nałożeniu tymczasowego zakazu zbliżania się podejmuje funkcjonariusz z uprawnieniami do dokonania aresztowania lub sąd. Funkcjonariusz mający uprawnienia do dokonania aresztowania przedkłada swoją decyzję do rozpatrzenia właściwemu sądowi rejonowemu niezwłocznie, nie później niż w ciągu trzech dni.

Zasadniczo odpowiedzialność za koszty wynikające z rozpatrzenia sprawy dotyczącej zakazu zbliżania się ponoszą same strony. Jeżeli jednak istnieją ku temu ważne powody, sąd może wezwać stronę do pokrycia części lub całości uzasadnionych kosztów sądowych drugiej strony. Nie pobiera się opłaty sądowej.

Strony mają prawo do korzystania z usług adwokata, są również uprawnione do bezpłatnej pomocy prawnej, jeżeli spełnione są warunki określone w ustawie o pomocy prawnej (257/2002).

Sąd musi niezwłocznie wpisać do policyjnego systemu informatycznego orzeczenie o nałożeniu, uchyleniu lub zmianie zakazu zbliżania się.

O orzeczeniu powiadamia się również wnioskodawcę, osobę, która ma być chroniona zakazem zbliżania się, oraz osobę, wobec której złożono wniosek o wydanie zakazu. Orzeczenie musi być doręczone osobie, na którą nałożono zakaz zbliżania się, w sposób możliwy do zweryfikowania, chyba że zostało ono ogłoszone lub doręczone w obecności tej osoby.

Przestrzeganie zakazu zbliżania się nadzoruje policja.

Przypadki naruszenia zakazu są karalne na mocy art. 9a rozdziału 16 kodeksu karnego (39/1889).

Artykuł 18 lit. a)(i) - organy, które są właściwe do wydawania środków ochrony i do wydawania zaświadczeń zgodnie z art. 5

Organy właściwe do wydawania środków ochrony

Sądy powszechne (sądy rejonowe, sądy apelacyjne i Sąd Najwyższy)

Organy właściwe do wydawania zaświadczeń zgodnie z art. 5

Sądy powszechne (sądy rejonowe, sądy apelacyjne i Sąd Najwyższy)

Zaświadczenie wydaje sąd, który nałożył zakaz zbliżania się objęty zakresem stosowania rozporządzenia, o którym mowa w ustawie o zakazach zbliżania się (898/1998).

Zaświadczenie wydaje się zgodnie z art. 5–7 rozporządzenia. Zgodnie z art. 8 rozporządzenia i art. 5 ustawy (227/2015) wykonującej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych o zaświadczeniu powiadamia się osobę stwarzającą zagrożenie.

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

Artykuł 18 lit. a)(ii) - organy, przed którymi należy powoływać się na środek ochrony wydany w innym państwie członkowskim lub które są właściwe do wykonania takiego środka

Sąd rejonowy w Helsinkach.

Dane kontaktowe: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>

Środek ochrony nałożony w innym państwie członkowskim jest uznawany w Finlandii zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia bez odrębnej procedury, jak określono w art. 4 ustawy (227/2015) wykonującej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych. Taki środek ochrony jest wpisywany do rejestru, o którym mowa w art. 15 ustawy o zakazach zbliżania się (898/1998), w taki sam sposób, jak zakaz zbliżania się nałożony w Finlandii.

Artykuł 18 lit. a)(iii) - organy, które są właściwe w sprawie dostosowania środków ochrony zgodnie z art. 11 ust. 1

Sąd rejonowy w Helsinkach.

Dane kontaktowe: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>

Dostosowania środka ochrony dokonuje się w sposób określony w art. 11 rozporządzenia zgodnie z procedurą pisemną, o której mowa w art. 3 ustawy (227/2015) wykonującej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych.

Artykuł 18 lit. a)(iv) - sądy, do których należy wystąpić z wnioskiem o odmowę uznania oraz, w stosownych przypadkach, o odmowę wykonania, zgodnie z art. 13;

Sąd rejonowy w Helsinkach.

Dane kontaktowe: <http://www.oikeus.fi/karajaoikeudet/helsinginkarajaoikeus/fi/index.html>

Uznania lub wykonania orzeczenia odmawia się na podstawie art. 13 rozporządzenia, zgodnie z procedurą pisemną, o której mowa w art. 3 ustawy (227/2015) wykonującej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych.

Artykuł 18 lit. b) - język lub języki akceptowane w tłumaczeniach, o których mowa w art. 16 ust. 1

Akceptowane są języki: fiński, szwedzki i angielski. Zaświadczenie wydane w innym języku może również być zaakceptowane, o ile nie istnieje inna przeszkoda dla jego uznania.

Ostatnia aktualizacja: 16/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.